

10. ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДУ АЦИЛГЛІЦЕРИНІВ ОЛІЇ НОВИХ ЛІНІЙ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ

К.В. Куниця, О.А. Литвиненко

Ф.Ф. Гладкий

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

В.О. Бахмач

Національний університет харчових технологій

Відомо, що хімічні, фізичні та біологічні властивості олій і жирів залежать не лише від виду та кількості жирних кислот, а також від розташування цих жирних кислот у молекулі триацилгліцерину. Зазвичай жири та олії складаються із різнокислотних ацилгліцеринів, а не із суміші однокислотних, тому характеристики триацилгліцерину залежать від положення, яке кожна ацильна група займає в молекулі гліцерину.

Метою нашої роботи є визначення структури триацилгліцеринів олії нових ліній насіння соняшнику з підвищеним вмістом насичених жирних кислот. Досліджено олію трьох видів насіння соняшнику з підвищеним вмістом насичених жирних кислот X 525 В, Мх 53 Б, X 114 В, надані Інститутом рослинництва ім. В.Я. Юр'єва (м. Харків). Склад ацилгліцеринів зазначених зразків олії визначено методом ензиматичного гідролізу олії. На підставі жирно-кислотного складу початкової олії і 2-моноацилгліцеринів обчислено груповий склад ацилгліцеринів і вміст окремих ацилгліцеринів певної будови.

Результати досліджень складу ацилгліцеринів зразків олії підтверджують наявність в олії ліній соняшнику 2-олеодінасичених ацилгліцеринів (тип GS2U), що складають основу «спеціальних» жирів, в тому числі і какао-масла. Це, в свою чергу, повинно дати можливість одержати шляхом фракціювання соняшникової олії насиченого типу такі жири, що мають підвищену температуру плавлення і відповідний склад ацилгліцеринів, та використовувати їх як жири кондитерські, кулінарні, хлібопекарські та для молочної промисловості. Результати досліджень будуть застосовані для дослідження та контролю процесу фракціювання олії з підвищеним вмістом насичених жирних кислот.